

BULGARIEN

11. – 25. september 2004

DOF-TRAVEL

Dansk Ornitologisk Forening
Birdlife Denmark

Forord

I perioden 11 til 25/9 2004 afholdt Dansk Ornitologisk Forenings rejsebureau DOF-Travel sin niende tur til Bulgarien - en destination, der efter murens fald efterhånden er gået hen og blevet en klassiker pga. det varierede fugleliv og det exceptionelle efterårstræk af rovfugle langs Sortehavskysten. Endvidere er landet billigt, har et væld af gode fuglelokaliteter, og så er bulgarerne et venligt folkefærd. Turen var tilrettelagt således, at man kunne vælge at være med i blot én af de to uger eller være med på dem begge. Første uge var primært en rundtur i den nordøstlige del af landet med afslutning et par dage i Burgas, medens anden uge var helliget rovfugletrækket ved Burgas og de omkringliggende vandfuglelokaliteter.

Ledere på turens første del var John Speich og Erik Kramshøj. På turens anden del fortsatte Erik Kramshøj sammen med Mads Jensen Bunch.

Turens deltagere var:

1 uge: Hanne og Flemming Lüttge, Kirsten og Carl Erik Mabeck, Dorrit Krabbe, Britt Pedersen, Bjarne Poulsen, Henning Jensen, Henrik Hammersholt, Kurt Christensen, Camilla Munch, Birthe Baun Andersen, Solveig Hansen, Susanne Quade Hartøft, Jens Peder Holst, Finn Enemark, Hanne Wichmann, Jørgen Terp Laursen og Lisbeth Strandmark.

2 uge: Birgitte El Nghi, Birthe Joseph, Henning Pedersen, Henrik Skjoldager, Kaj Børge Jensen, Lars Falck-Petersen, Lars Jensen, Lene Kramshøj, Niels Frost, Niels Poul Dreyer, Peter Bang, Sten Nielsen, Tove Hvidbjerg.

1 & 2 uge: Bjarne Poulsen, Carl Erik Mabeck, Finn Enemark, Henning Jensen, Henrik Hammersholt, Jens Peder Holst, Kurt Christensen.

Rejsearrangøren var det lokale Explorer 2000 ledet af direktør Julia Stoyanova og flyrejsen fra København var købt hos Balkan Holidays i København. Mitoshka Slavova var guide i begge uger og forestod den kulturelle guidning og de praktiske arrangementer i forbindelse med restaurantbesøg, transport og lign. Alle deltagere såvel som de lokale guider takkes for en god tur med masser af gode fugle, god stemning og hyggeligt samvær.

Mads Jensen Bunch, Erik Kramshøj & John Speich

En speciel tak skal rettes til Henning Pedersen for supplerende notater og afsnittet om sommerfugle, krybdyr mm. (uge II) og til Lars Jensen Kruuse og Jørgen Terp Larsen for supplerende obs. til rapporten.

Turens forløb i korte træk

I den første uge af Bulgariensturen boltrede vi os i det østlige nær grænsen til Rumænien. Under ophold ved Cape Emine og i skoven ved Goriza oplevede vi bl.a. klippeværpling, mellem- og syrisk flagspætte samt grå- og grønspætte. Cape Kaliakra bød på høgesanger, nonnestenpikker, flere små fluesnappere, biædere, ellekrager samt et utal af rødryggede tornskader. Her var mus overalt, hvilket sikkert var skyld i det pæne antal ørnevåger, der rastede i omegnen. Af andet rovtøj sås aften- og lærkefalk, balkan-, hede- og steppehøg samt enkelte slangeørne. Også 3 arter af delfiner vakte lykke på dette flotte sted. I den nærliggende kløft med et mindre vådområde sås lille rørvagtel, et par vandrikser samt purpur- og nathejre. Her fik spættelisten også tilføjet lille- og stor flagspætte. Den lille sø ved Shabla er altid god for vadefugle og terner. 4 odinshøns, alle 3 sorterternearter, et par rovterner samt rust- og hvidøjjet and bør fremhæves fra dette smørhul. På vej tilbage til Burgas kunne vi nyde et par store hornugler på en flot klippevæg. Ved Burgas tog vi forskud på anden uges trækobservationer ved bl.a. at få små skrigeørne, slangeørne, enkelte dværgørne, sorte storke, pelikaner samt en kejsørn i kikkerten.

I anden uge helligede vi os trækket i Burgas, der kom til at byde på et pænt træk af små skrigeørne samt flere rovfugleariteter. Første dag var der mange småfugle i krattene omkring Park Hotel, og vi startede ud i fin stil med en god trækdag med bl.a. 1546 små skrigeørne, 134 rørhøge, 5 ørnevåger (et godt år pga. mange gnavere), 135 balkanhøge og henved 300 biædere, der kom ”blyppende” højt i store flokke på vej sydover. De næste par dage blev trækmæssigt ikke det helt store, men med to fine højdepunkter i form af citronvipstjert og gåsegrib, samt et stort træk af svaler, der er lidt af en specialitet for lokaliteten og næppe findes i samme størrelsesorden andre steder i Europa. I stedet brugte vi så lidt mere tid ved de omkringliggende søer og saliner bl.a. ved Pomorie, der rummede mange vadefugle og måger. Vi fik bl.a. set tyndnæbbet måge på klods hold. Endvidere kunne vi nyde de mange dværgmåger med helt op til 1300 rastende i salinerne ved Park Hotel. Men - den største oplevelse var nok den flok på min. 1200 pelikaner, der en eftermiddag stod på en eng nord for Lake Burgas og pudsede sig, inden de skulle ud i søen for at overnatte. Og ikke at forglemme de mange Dværgskarver og alle tre sorterternearter der sås sammen en flot morgen ved Mandra Lake. Om onsdagen kom der så igen gang i trækket og vi fik ugens bedste dag med bl.a. 2782 små skrigeørne samt lækre rovfuglekrydderier i form af en gammel han af steppehøg og en 1k kejsørn. Dagen derpå helligede vi os til en heldagstur til Cape Emine, der ligger på Sortehavskysten godt 40 km nord for Burgas. Her så vi specialiteter som sørgemejse, klippe- og gærdeværpling, gråspætte og ellekrage, samt nogle fine rastende aften- og lærkefalk. Eftermiddagen ved trækstedet gav bl.a. en meget sen trækkende rødvinget braksval. Om fredagen startede vi morgenen ved Poda reservatet syd for Burgas by, hvor godt 50 dværgskarver sås meget fint. Trækket var jævnt den dag og dagens højdepunkt blev i stedet en rastende rosenbrystet tornskade, der blev set om eftermiddagen ved Atanasovo Lake. Den sidste halve dag inden hjemrejsen benyttede vi til at køre nord på for at finde Mellemflagspætte. Dette lykkedes ikke, men i stedet så vi en forbitrækkende ung Høgeørn, der er en stor sjældenhed på de kanter.

Lørdag aften den 25/9 landede vi så igen i Kastrup efter et par uger med højtryksvejr og masser af fugle, klar til at gå det danske efterår og vinter i møde.

Uge 1.

11. - 18. september 2004

Lørdag den 11. september

Ankom til Burgas med nogen forsinkelse og kørte direkte til hotellet ca. 35 km. nord for Burgas.

Søndag den 12. september

Før morgenmaden ved hotellet sås en enkelt rødrygget svale

Cape Emine (9.15 -12.45), vejr: Skyfrit, svag skiftende vind.

Lille skrigeørn 1, ørnevåge 1, musvåge 3, balkanhøg 1, steppehøg 1, lærkefalk 1, vandrefalk 2, sølvmåge 10, biæder 20, hærfugl 1, syrisk flagspætte 3, grønspætte 1, toplærke 7, korttået lærke 1, landsvale talrig, digesvale 1, gul vipstjert 5, skovpiber 1, rødstjert 2, stenpikker 2, bynkefugl 1, solsort 3, blåmejse 5, **sørgemejse 6**, munk 1, gærdesanger 2, løvsanger 1, skovskade 11, rødrygget tornskade 13, bogfinke 3, stillits 10, **klippeværting 10**.

Gorica Skoven (frokost og obs 14.00 -14.40)

Stor flagspætte 1, **mellemlagspætte 3**, **gråspætte hørt**, korttået træløber 1, træløber 1, spætmejse 3, musvit 1.

Kavarna (mark 7 km, s.) (18.00 -18.15)

Sort glente 10, ørnevåge 3, musvåge 2, blå kærhøg 1, hedehøg 2, lærkefalk 1, tårnfalk 1, hjejle 3, turteldue 2, rødrygget svale 2, rødrygget tornskade 1

Kavarna (område ved hotellet) (19.00 -19.45)

Lærkefalk 1, aftenfalk 1, tårnfalk 3, **ellekrage 1**, mursejler 1, toplærke 2, hvid vipstjert 3, cettisanger 1, grå fluesnapper 1.

Mandag den 13. september

Kaliakra (9.10 - 14.35), vejr: Letskyet, SØ 6-8 m/s

sortstrubet lom 1, lille lappedykker 1, topskarv 30, skarv 30, dværgskarv 8, hvid stork 1, nathejre 2, dværghejre 2, fiskeørn 1, slangeørn 1, ørnevåge 4, musvåge 17, balkanhøg 5, spurvehøg 2, rørhøg 1,

steppehøg 2, lærkefalk 2, aftenfalk 1, tårnfalk 6, rørhøne 3, vandrikse, stor præstekrave 4, kjove sp. 6, hættemåge 5, dværgmåge 15, splitterne 10, biæder 50, isfugl 1, stor flagspætte 2, rødrygget svale 2, bjergvipstjert 4, markpiber 1, rødstjert 10, **nonnestenpikker 2**, bynkefugl 10, drosselrørsanger 1, **høgesanger 1**, havesanger 2, tornsanger 30, gærdesanger 4, løvsanger 3, stor tornskade 1, rødrygget tornskade 100, grå fluesnapper 2, lille fluesnapper 5, kærnebider 2, bomlærke 1.

Rusalka (15.00-15.15)

Triel 1, sanglærke 100, korttået lærke 1, **kalanderlærke 500**, pirol 1, stor tornskade 2, bomlærke 10.

Sabla (16.15 - 18.00)

Sorthalset lappedykker 1, topskarv 25, fiskehejre 1, knopsvane 10, gravand 15, **rustand 1**, gråand 2, spidsand 5, krikand 1, hvidøjet and 3, lærkefalk 1, aftenfalk 1, tårnfalk 1, strandskade 7, stylteløber 3, stor præstekrave 2, sandløber 7, alm. ryle 20, dværgryle 30, temmincksryle 2, odinshane 6, tinksmed 5, rødben 1, hættemåge 5, dværgmåge 100+, sorthovedet måge 1, sildemåge 2, rovterne 2, sortterne 30, lille fluesnapper 2, grå fluesnapper 1 albino.

Padder: Latterfrø og grønbroget tudse.

Tirsdag den 14. september

Kaliakra (8.45 - 11.00), vejr: 3/8 NØ 4-6 m/s, varmt

Topskarv 10, fiskeørn 1, aftenfalk 1, tårnfalk 1, alm. kjove 2, biæder 18, gul vipstjert 15, stor tornskade 1, grå fluesnapper 5, lille fluesnapper 10.

Hvaler: øresvin 3, marsvin 20, delfin 20, småhval sp. 20.

Durankulak (12.00 -17.30)

Toppet lappedykker 1, sorthalset lappedykker 5, dværgskarv 4, purpurhejre 10, silkehejre 2, dværghejre 1, rørdrum 1, gråand 10, krikand 1, hvidøjet and 1, fiskeørn 2, hvepsevåge 1, ørnevåge 1, musvåge 4, rørhøg 15, tårnfalk 4, blichøne 10, lille præstekrave 1, dværgmåge 20, sorthovedet måge 50, sortterne 75, hvidskægget terne 1, biæder 60, isfugl 2, hærfugl 4, ellekrage 2, gøg 2, syrisk flagspætte 1, gul vipstjert 20, bjergvipstjert 1, husrødstjert 1, rørsanger 1, lille rørsanger 1, pirol 2, lille fluesnapper 2.

Krybdyr/padder: Snog, klokkefrø, grøn frø.

På vejen mellem Durankulak og Kaliakra sås 4 rørhøge og 12 aftenfalke.

Kaliakra (18.15 -19.00)

Dværgskarv 11, purpurhejre 1, vandrikse 1, **lille rørvagtel 1 juv.**, lille flagspætte 1, gul vipstjert 100, grå fluesnapper 5.

Onsdag den 15. september

Nær Kavarna (9.00 -10.00)

Stor hornugle lokalitet besøgtes, 1 par sås fint.

Sø vest for Varna

Dværgskarv 6, fiskehejre 1, hvidøjet and 1, sølvhejre 1, silkehejre 1, lille skrigeørn 1, sort glente 1, ørnevåge 1, rørhøg 2, tyndnæbbet måge 1, biæder 60.

Gorica skoven (frokost)

Mellemflagspætte 2.

Andet: Egehjort hun

Sunny Beach (16.30 - 17.00)

Sort glente 1, ørnevåge 4, balkanhøg 2, tårnfalk 2, aftenfalk 20.

Torsdag den 16. september

Burgasområdet ved salinerne (Atanosovo Lake) (9.00-14.00), vejr: varmt, diset og ingen vind

Træk: hvid stork 4, sort stork 1, lille skrigeørn 68, slangeørn 9, dværgørn 1, ørnevåge 1, musvåge 6, hvepsevåge 1, rørhøg 7, spurvehøg 2, balkanhøg 2, tårnfalk 1, vandrefalk 1, biæder 254.

hvid pelikan 50, krøltoppet pelikan 70, sølvhejre 6, silkehejre 1, gravand 2, ørnevåge 1, rørhøg 2, stor kobbersnepe 1, hvidklire 1, rødben 1, dværgmåge 15, sorthovedet måge 500+, grønspætte 1, isfugl 1, bjergvipstjert 2, gul vipstjert 150, lille fluesnapper 1.

Mandra Lake. (eftermiddag)

Lille lappedykker 1, toppet lappedykker 1, dværgskarv 8, hvid stork 1, sort stork 7, silkehejre 2, fiskehejre 8, sort glente 1, musvåge 1, ørnevåge 1, rørhøg 2, sortterne 60, isfugl 1, biæder hørt, pungmejse 1 .

Andet: Rudesnøg 1, smaragdfirben 1, grøn frø 1.

Salinerne ved Pomorie.

Sølvhejre 2, silkehejre 6, hvidbrystet præstekrave 3, stor præstekrave 58, lille præstekrave 1, alm. ryle 18, sandløber 6, tinksmed 6, rødben 30, hvidklire 1, sortklire 1, brushane 1, vibe 4, dværgmåge 4, sorthovedet måge 1, fjordterne 5.

Andet: kæmpeskolopender (flere).

Fredag den 17. september

Atanosovo Lake, Trækobsstedet (9.10- 13.00, nogle frem til 17.00), vejr: varmt, diset og skyfrit.

Dagstotal: Hvid stork 20, sort stork 44, krøltoppet pelikan 144 (rst), hvid pelikan 750 (rst) skestork 23, fiskeørn 1, havørn 1 ad., slangeørn 1, dværgørn 8, hvepsevåge 2, rørhøg 46, musvåge 9, lille skrigeørn

256, balkanhøg 8, vandrefalk 2, tårnfalk 10, aftenfalk 10, lærkefalk 2, småfalk 16, svaleklire 1, sorthovedet måge 100, hærfugl 1, biæder 1070, svaler (landsvale) 4000, bjergvipstjert 1, pirol 1.

Lørdag den 18. september

Atanasovo Lake, Trækobsstedet (9.15 -12.00, nogle frem til 16.00), vejr: 8/8 svag N, temperaturfald.

Hvid stork 1, sort stork 28, nathejre 19, fiskehejre 5, havørn 1 ad. lille skrigeørn 216, **kejserørn** **limm.** dværgørn 6, slangeørn 7, balkanhøg 10, rørhøg 59, musvåge 40, ørnevåge 1, stor kobbersneppe 1, svaleklire 2, rødben 1 agerhøne 1, vagtel 1, kirkeugle 1 (rst.), hedelærke 1, markpiber 1.

andet: Gylp af slørugle (JTL)

Hjemrejsedag for en del af deltagerne

Uge 2.

18. til 25. september 2004

Vejret og fuglene

Vejret i hele uge II var præget af højtryk og ret varmt for årstiden. Denne vejrtype havde domineret de sidste par uger, hvilket havde resulteret i, at vi så en del arter som normalt var væk, f.eks. rosenbrystet tornskade, rødhovedet tornskade, ellekrage og rødvinget braksvale

Vejret var typisk klart med dagtemperaturer på mellem 24 og 29 grader C.. Som regel var det vindstille om morgenen og mere blæsende hen ad eftermiddagen. Kun den 22/9 var det en smule køligere og klarere med dagtemperaturer omkring 22 grader, som følge af et lavtryk, der lå ikke meget mere end 150 km nord for Burgas (bl.a. massivt regnvejr ved Kaliakra den dag, se appendix). Perioden gav endvidere to trækkende citronvipstjarter og 2-3 rastende storpibere, begge arter der kun er truffet nogle få gange med sikkerhed i Burgas-området, men som formentlig er årlige (om end fåtallige). En art som rødstrubet piber er helt klart også underregistreret, formentlig pga. folks mangel på kendskab til stemmen og deres fokus på rovfugletrækket.

Lidt om trækket

Generelt om trækkets rytme kan man sige, at det egentlige træk først i gang ved 10.30 tiden. Det betyder, at man typisk har 2 gode morgentimer til fx at luske i (der er mange småfugle i byparken omkring Park Hotel) eller gå en god tur langs langs salinerne i Atanosovo Lake. Hvis man har bil, kan man også vælge at bruge morgenen på at besøge nærliggende vandfuglelokaliteter såsom Mandra Lake, Poda eller Burgas Lake eller alternativt salinerne ved Pomorie nord for Burgas. Man skal dog være opmærksom på at morgentræk af kærhøge (specielt rørhøge) og falke kan forekomme, så husk også at kigge op selvom det endnu er morgen. Hovedtrækket stopper som regel igen ved 16-tiden (og gerne før), men på gode dage kan trækket fortsætte til helt hen under aften. Vær opmærksom på, at der kan forekomme deciderede aftentræk af arter som kærhøge og falke under de rette vejrtilstande (ofte lidt

længere ude mod selve kysten og gerne i skyet vejr). Der er en generel tendens til, at trækket om eftermiddagen forskubber sig og går længere ind i landet. Man kan så evt. prøve at finde en egnet bakketop i indlandet, men det er endnu ikke lykkedes at finde en rigtig god observationspost., så man må prøve sig lidt frem. Andre dage sker det dog - afhængig af vejr og vind - at trækket går mere ude mod kysten, og at en del af fuglene ligefrem krydser ind over bugten, hvorved man kan misse hovedtrækket fra det sædvanlige observationssted. Igen er der ikke andet for end at prøve sig frem og placere sig længere ude mod kysten og evt. lidt længere nord på i bugten, hvor fuglene begynder at krydse over.

Lørdag den 18. september

Dagbog

Vi mødtes kl. 16.00 i Kastrup og kom planmæssigt af sted med ankomst til Burgas lufthavn kl. ca. 21 lokal tid. Her blev vi hentet af bussen og kørt til Park Hotel, hvor vi efter en kort briefing og lidt mad på den lokale restaurant gik tidligt til ro, så vi var klar til morgendagens observationer.

Søndag den 19. september

Dagbog

Første dag blev rigtig fin. Den indledtes med en gåtur i parken, hvor der var et massivt fald af småfugle, men også 24 trækkende rørhøge varslede en god dag for den art. Vi helligede os derfor hele den første dag til rovfugletrækket ved Atanasovo Lake, hvor vi så over 1500 små skrigeørne, flere ørnevåger og mange rørhøge. En del af holdet valgte at gå tilbage til hotellet langs salinerne (ca. 5 km) i følge med Erik Kramshøj, hvilket blev belønnet i form af fine fugle som storpiber (endda flere!) og en ung rødhovedet tornskade.

Park Hotel, Burgas (7.00-8.00 & 09.00-9.55), vejr: 6/8, NØ 1 m/s, 13 gr. C.

Træk: Skestork 16, Fiskeørn 1, Rørhøg 24, Hvepsevåge 1, Spurvehøg 1, Lærkefalk 1, Vandrefalk 1, Hættemåge 6, Fjordterne 1 1k, Mursejler 1, Landsvale 190, Skovpiber 20, Hvid Vipstjert 60, Gul Vipstjert 15, Bjergvipstjert 1, Stær 38.

Rast: Skarv 1 ovf, Purpurhejre 1 ovf., Brushane 2 ovf., Tyrkerdue 2, Turteldue 2, Hærfugl 1, Rødstjert 1, Bynkefugl 2, Munk 50, Gærdesanger 15, Tornsanger 2, Grå Fluesnapper 75, Lille Fluesnapper 7, Broget Fluesnapper 1, Rødrygget Tornskade 50, Musvit 1, Blåmejse 1, Pirol 3, Stillits 10.

Atanasovo Lake, Trækobsstedet (10.15 - 17.20), vejr: SØ 6 m/s 24 gr. C.

Træk: Alm. Pelikan 157, Krøltoppet Pelikan 5, Skestork 7, Hvid Stork 28, Sort Stork 135, Spidsand 7, Havørn 1 ad, Fiskeørn 4, **Lille Skrigeørn 1546**, Slangeørn 25, Dværgørn 14 (11 lyse, 3 mørke), Sort Glente 5, Rørhøg 110, Hedehøg 3, **Steppehøg 1 1k**, Kærhøg sp. 3, **Ørnevåge 4**, Musvåge 42, Hvepsevåge 114, **Balkanhøg 107**, Tårnfalk 6, Aftenfalk 10, Lærkefalk 4, Lærke-/Aftenfalk 3, Svaleklire 4, Biæder 281, Rødrygget Svale 1 1k, Svaler 10.000, Markpiber 1, **Citronvipstjert 1** (Erik Mølgaard & Klaus Malling Olsen), Stær 350.

Rast: Slangeørn 3, Ørnevåge 1 1k.

Atanasovo Lake, Trækobsstedet - Park Hotel (16.15 - 18.10), vejr: samme.

Gåtur langs den vestlige del af salinerne.

Rast: Tårnfalk 8, Markpiber 10-15, **Storpiber 2-3**, Gul Vipstjert 200, Bynkefugl 10, Løvsanger 20, Rødrygget Tornskade 25-30, **Rødhovedet Tornskade 1 1k**, Skovspurv 1.

Salinerne v. Park Hotel (17.30-18.30), vejr: 4/8, SØ 1-2 m/s 18 gr. C.

Obs. fra Balkonen.

Rast: Skarv 5, Sølvhejre 1, Skeand 7, Krikand 20, Gravand 10, Rørhøg 1, Hættemåge 400, Dværgmåge 75, Splitterne 30, Fjordterne 7, Sortterne 2, Klyde 500, Stylteløber 1, Rødben 120, Hvidklire 8, Damklire 3, Alm. Ryle 85, Krumnæbbet Ryle 1, Dværgryle 1.,

Træk: Silkehejre 1.

Mandag den 20. September

Dagbog

Morgenobsen fra balkonen kunne afsløre at hele 700 dværgmåger i løbet af natten havde indfundet sig i salinerne. Og så var der stadigvæk to damklirer til dem, som ikke havde fået spottet dem aftenen før. En gåtur langs den nordlige del af Atanasovo Lake beviste at rødrygget tornskade og løvsanger er de absolutte karakterfugle i landskabet på denne tid af efteråret. Endvidere fik vi både skæg- og pungmejse i det lille mose- og rørskovsområde i den nordligste del. Trækket kom aldrig rigtig i gang, men nogle få var heldige (og hurtige nok) til at få set en forbitrækkende gammel citronvipstjert. Den varme, klare eftermiddag tilbragte vi ved Pomorie Lake, hvor vi fik set nogle fine tyndnæbbede måger og en masse vadefugle i smukt medlys. Aftenen tilbragtes i den berømte og antikke by Nesebar, som ligger på en lille halvø, der stikker ud i Sortehavet. Byen bar dog (for meget) præg af den massive charter-turisme, der er opstået det seneste årti, men heldigvis fandt vores guide Mitoshka en rigtig god fiskerestaurant med en dejlig husets vin, så vi fik alligevel en fornøjelig aften med udsigt over Sortehavet fra restaurantens 1.sal.

Salinerne v. Park Hotel (7.15 - 8.00), vejr: 0/8, SØ 2 m/s, 18 gr. C.

Obs. fra balkonen + mindre gåtur i parken ved hotellet.

Rast: Skarv 7, Silkehejre 1, Sølvhejre 7, Skestork 1, Gråand 10, Krikand 30, Spidsand 6, Hættemåge 300, **Dværgmåge 700**, Rødben 50, **Damklire 2**, Stor Præstekrave 1, Dværgryle 5, Almindelig Ryle 50, Toplærke 1 (syng), Nattergal 1, Sangdrossel 1, Løvsanger 50, Grå Fluesnapper 20, Lille Fluesnapper 2, Rødrygget Tornskade 15.

Træk: Lærkefalk 1.

Atanosovo Lake (9.20 - 11.55), vejr: 0/8, SØ 1-2, 22 gr. C.

En længere gåtur langs den nordøstlige del af salinerne.

Rast: Hvid Pelikan 40, Silkehejre 3, Sølvhejre 10, Skestork 4, Pibeand 25, Krikand 300, Rørhøg 3, Tårnfalk 5, Vandrikse 1, Grønbenet Rørhøne 1, Sortterne sp. 1, Syrisk Flagspætte 1, Skovpiber 1, Markpiber 1, Solsort 1, Sangdrossel 2, Gærdesanger 6, Cettisanger 1, Drosselrørsanger 1, Løvsanger 40, Lille Fluesnapper 6, Blåmejse 5, Skægmejse 5, Pungmejse 2, Rødrygget Tornskade 20, Husskade 10, Stær 1000, Pirol 1, Spansk Spurv 200.

Træk: Rødrygget Svale 4 1k, Lille Skrigeørn 25, Slangeørn 4, Dværgørn 1 lys, Rørhøg 8, Musvåge 3, Tårnfalk 2, Aftenfalk 1, Lærkefalk 2, Spurvehøg 1, Biæder 40, Vibe 35, Stor Regnspeve 1.

Atanosovo Lake, Trækobsstedet (09.15 - 14.00), vejr: 0-2/8, SØ 5 m/s, 26 gr. C.

Træk: Hvid Stork 10, Sort Stork 80, Fiskeørn 1, Lille Skrigeørn 25, Slangeørn 7, Dværgørn 4, Rørhøg 7, Musvåge 34, Ørnevåge 1, Hvepsevåge 12, Balkanhøg 6, Tårnfalk 2, Aftenfalk 2, Lærkefalk 5, Biæder 30, Svaler 2400, **Citronvipstjert 1 ad.**

Pomorie Lake (14.30 - 16.00), vejr: 1/8, SØ 5 m/s, 26 gr. C.

Rast: Tårnfalk 7, Rødben 80, Sortklire 1 Stor Præstekrave 1, Ll. Præstekrave 3, Hvidbrystet Præstekrave 1, Almindelig Ryle 80, Krumnæbbet Ryle 30, Dværgryle 100, Sandløber 25, Brushane 25, Stor Regnspeve 1, Hættemåge 5, **Tyndnæbbet Måge 5** (3 1k, 2 ad), Sorthovedet Måge 75, Middelhavssølvmåge 500, Dværgmåge 300, Markpiber 1.

Træk: Musvåge 3.

Park Hotel (16.45 - 17.00), vejr: 1/8, SØ 5 m/s, 26 gr. C.

Rast: Mursejler 25, Landsvale 50, Bysvale 30, Bjergvipstjert 1.

Nesebar (18.00 - 21.00), vejr: 3/8, SØ 2-3 m/s 15-18 gr. C.

Rast: Skarv 15, Middelhavssølvmåge 15.

Træk: Dværgmåge 10.

Tirsdag den 21. September

Dagbog

Om morgenen gik vi en tur langs salinerne tæt ved Burgas by. Vi kunne se, at der var kommet flere dværgmåger til, og vi har heldige at få set nogle fine skægmejser og Lille Flagspøtte Trækdagen blev generelt set jævn (men dog bedste for Slangeørn med knapt 40 eks.), men en forbitrækkende Gåsegrib fik pulsen til at stige og lederne til at råbe, da arten er en raritet ved Burgas

Ellers helligede vi os det meste af eftermiddagen til at besøge den lidet overskuelige Burgas Lake, som dog ved et lykkeligt sammenstød kom til at levere dagens andet højdepunkt, idet vi på vores tur rundt om søen, der mestendels bestod af obs. fra bussen (i forsøget på at finde egnede lokaliteter, hvor vi kunne kigge ud over søen!), opdagede et stort hvidt bælte på en grøn græsmark. Det hvide bælte viste sig at være en flok på (min.) 1.200 pelikaner. Pelikanerne stod og pudsede sig, og vi gættede på, at det er her de står om eftermiddagen for at gøre sig i stand, inden de flyver ud i søen for at overnatte (bl.a. fordi græsmarken her var helt overskidt og fuldt af fjer). De var meget tillidsfulde, så selvom vi var meget (for) forsigtige, fik vi alligevel nogle superobservationer ned på 2-300 meters afstand (selvom en kvægdriver gik forbi flokken med sine køer på 30 meters afstand!!!). Desuden talte vi hele 3500 taffelænder i søen, hvilket måske er det højeste antal, der nogensinde er registreret her.

Salinerne ved Park Hotel (7.30 - 8.45), vejr: 7-8/8 i form af lav dis, SØ 1 m/s, 18 gr. C.

Obs. fra Balkonen.

Rast: Skeand 8, Krikand 50, Klyde 25, Rødben 20, Almindelig Ryle 75, Krumnæbbet Ryle 7, Hættemåge 150, Middelhavssølvmåge 10, Dværghmåge 500, Bjergvipstjert 1.

Træk: Rørhøg 1.

Sydlige del af Atanosovo Lake (9.15 - 10.20), vejr: opklaring 0-1/8, SØ 2 m/s, 22 gr. C.

Gåtur fra vejen, der løber langs den østlige del af Atanosovo Lake i Burgas, gennem lidt rørskov og videre ud på en høfte i salinen, hvorfra man har godt overblik over de sydlige saliner. En del af disse fugle er de samme (bl.a. dværghmågerne), som er også registreret fra hotellets balkon kort forinden.

Rast.: Sølvhejre 1, Vandrikse 1, Klyde 7n0, **Styrteløber 2**, Rødben 70, Sortklire 1, Damklire 5, Lille Præstekrave 1, Alm. Ryle 50, Krumnæbbet Ryle 2, Dværgryle 10, Hættemåge 400, **Dværghmåge 1300**, Lille Flagspætte 1 han, Toplærke 1, Hvid Vipstjert 45, Skægmejse 9, Husskade 5, Pirol 1.

Træk.: Krøltoppet Pelikan 2, Rødstrubet Piber 2, Bjergvipstjert 3.

Atanosovo Lake, Trækobsstedet (11.00 - 16.00), vejr: 0-1/8, SØ 6 m/s, 26 gr. C.

Træk.: Hvid Pelikan 38, Sort Stork 93, **Gåsegrib 1 SØ 11.50**, Ll. Skrigeørn 341, **Slangeørn 39**, Dværgørn 17 (10 lyse, 7 mørke), Rød Glente 1, Sort Glente 1, Rørhøg 16, Hedehøg 2 (ad han, ad hun), Musvåge 120, **Ørnevåge 4 (2 ad, 2 1k)**, Hvepsevåge 12, Spurvehøg 3, Balkanhøg 25, Høg sp. 5, Aftenfalk 2, Lærkefalk 3, Vandrefalk 1, Biæder 40 **Svaler sp. 37.000**, Rødstrubet Piber 4, Bjergvipstjert 2

Rast.: Ørnevåge 1 1k, Svaleklire 1.

Burgas Lake (16.30 - 18.15), vejr.: 1/8, SØ 6-8 m/s, 6 gr.C.

Rast.: **Hvid Pelikan 1200**, Purpurhejre 1, Silkehejre 1, Knopsvane 8, **Taffeland 3500**, Musvåge 4, Blishøne 1500, Dværghmåge 200, Sortterne 19, Tyrkerdue 1, Turteldue 2, Kirkeugle 3, Syrisk Flagspætte 1, Hvid Vipstjert 50, Gul Vipstjert 15, Skovskade 2.

Onsdag den 22. September

Dagbog

Vi startede om morgenen ved Mandra Lake, på sydsiden hvor Izvorska-floden har sit udløb. Her inddæmmer vejen et lille sø/moseområde syd for søen, som er godt for sortterne samt dværghejre og dværgskarv. En art som pungmejse er massivt repræsenteret i området, hvilket vi fik understreget, da det lykkedes vores ellers høreskadede rockanmelder at høre arten for første gang i flere årtier. Dagens absolutte højdepunkt var dog de knapt 2.800 små skrigeørne, der i løbet af blot nogle få timer om eftermiddagen (ca. 14.00 - 16.30) trak igennem i flokke på op til flere hundrede. Det var et imponerende syn, at se det vi normalt oplever som musvåger pludselig forvandlet til skrigeørne. Og så var der tilmed lækkerier i form af en 1k Kejserørn og en gammel han Steppehøg.

Park Hotel (7.45 - 8.15), vejr: Tåget ca. 100 m. sigt, vindstille, 15 gr. C.

Rast.: Gråspætte 1, Toplærke 2, Ll. Fluesnapper 2.

Mandra Lake, Izvorska River Mouth (9.30 - 10.30), vejr: opklaring 1/8, S 2, 22 gr. C.

Rast.: Toppet Lappedykker 1, Skarv 6, **Dværgskarv 5**, **Dværghejre 1 ad. + 1 1k**, Fiskehejre 10, Silkehejre 1, Havørn 1 imm., Fiskeørn 1, Aftenfalk 1 hun, Grønbenet Rørhøne 1, Sortterne 20 (fortrinsvis 1k), Hvidvinget Terne 1 1k, Hvidskægget Terne 5 1k, Sivsanger 2, Kirkeugle 1, Grønspætte 1, Bjergvipstjert 1, **Pungmejse 22**, Skovskade 2,

Atanosovo Lake, Trækobsstedet (11.10 - 17.00), vejr.: S 2 drej. V 6, eftermiddag NØ 6 drej N 6 m/s., Sigt: 10-15 km, 25 gr. C.

Træk.: Hvid Pelikan 497, **Krøltoppet Pelikan 55**, Hvid Stork 22, Sort Stork 76, Skestork 1 (med 6 hvide storke!), Fiskeørn 2, **Kejserørn 1 1k SØ 14.10-14.20, Ll. Skrigeørn 2.782**, Slangeørn 29, Dværgørn 19 (9 mørke, 10 lyse), Sort Glente 9, Rørhøg 31, Kærhøg sp.2, **Steppehøg 1 ad han SØ 16.50**, Musvåge 313, Ørnevåge 1 1k, Hvepsevåge 8, Spurvehøg 6, Balkanhøg 46, Høg sp.14, Tårnfalk 2, Aftenfalk 6, Lærkefalk 6, Lærke-/Aftenfalk 4, Svaler sp. 30.000, Rødstrubet Piber 2,

Rast: Rørhøg 30-40 i de nordlige saliner, Ørnevåge 1 1k (sikkert fuglen fra dagen før), Agerhøne 6-7, Hærfugl 1, Isfugl 2, Pungmejse 5-6.

Torsdag den 23. september

Dagbog

En håndfuld inkarnerede trækobsere blev sat af sammen med Erik Kramshøj ved trækobsposten, medens hovedparten af holdet fortsatte til Cape Emine for at se nøglearter som Gråspætte, Sørgemejse, Gærde- og Klippeværting og ellers opleve den store koncentration af rastende småfugle, som pynten er kendt for, at kunne byde på om efteråret. Vi fik set det, vi kom efter, og kunne ellers muntre os med en fin ellekrage, rastende lærke- og aftenfalke samt mængder af småfugle. Det skal for en ordens skyld nævnes, at vejen de sidste 10 km ud til Cape Emine er meget dårlig (det tager 45 min at køre det sidste stykke!), og kan være helt ufremkommelig, hvis det regner/har regnet meget. Takket være vores rutinerede chauffør kom vi dog sikkert både frem og tilbage fra "Capen". På hjemturen stoppede vi ved den berømte restaurant "Sunny Beach", der ligger hvor balkanbjergene møder Sortehavet, og hvorfra man har en fænomenal udsigt over Sunny Beach-området og Burgas-bugten. Her har man også rig mulighed for at følge et evt. rovfugletræk, medens frokosten indtages. På den videre færd tilbage mod Burgas lykkedes det at få set kærløber og odinshane i salinerne ved Pomorie Lake. Om aftenen kørte vi syd på for at spise i en anden af de berømte antikke sortehavsbyer, nemlig Sozopol. Byen er meget mere charmerende end Nesebar pga. mindre turisme. Man kunne tilbringe aftenen på egen hånd, eller spise sammen med resten af holdet, dermed Mitoschka besøgte en restaurant, som viste sig at have en guitarist i husorkesteret, der med sit strengespil bragte mindelser frem om selveste Jimi Hendrix i nogen af os - Det havde vi ikke lige regnet med at opleve på en fugletur til Bulgarien! I munter og opløftet stemning kørte vi ved 22-tiden de godt tre kvarter tilbage til Burgas.

Park Hotel (7.30- 8.05), vejr: 6/8 højt og tyndt, vindstille, 13 gr. C.

Rast.: Syrisk Flagspætte 1 han ad., Gærdesanger 2, Tornsanger 3, Fuglekonge 1, Ll. Fluesnapper 6, Rødrygget Tornskade 3, Stillits 1.

Tærk.: Lærkefalk 1.

Park Hotel - Cape Emine (8.05 - 9.45)

Rast.: Rørhøg 1, Musvåge 2, Rødrygget Tornskade 10, Allike 5, Skovskade 5, Stær 1000, Stillits 10.

Cape Emine (9.45 - 12.30), vejr: 0-1/8, NV 4 m/s, 22 gr. C.

Rast.: Hvid Stork 2, Dværgørn 1 (lys), Musvåge 3, Spurvehøg 1, Aftenfalk 7, Lærkefalk 12, Tårnfalk 1, Hærfugl 4, **Ellekrage 1**, Gråspætte 2, Grønspætte 2, Syrisk Flagspætte 7, Hedelærke 2, Gul Vipstjert 10, Stenpikker 6, Bynkefugl 50, Solsort 5, Sangdrossel 4, Løvsanger 50, Grå Fluesnapper 20, Gærdesanger 5, **Sørgemejse 3**, Spætmejse 1, **Rødrygget Tornskade 200**, Bogfinke 30, **Gærdeværting 3 (1 han syng. + 2 1k)**, **Klippeværting 1 han** (kun set kortvarigt af bagtroppen).

Restaurant "Sunny Beach" (13.30 - 15.00), vejr: samme.

Træk.: Fiskeørn 1, Ll. Skrigeørn 1, Sort Glente 1, Musvåge 2.

Rast.: Musvåge 2, Spurvehøg 1.

Lake Pomorie (15.30 - 17.10), vejr: 1/8 NV 4 m/s, 22 gr.C.

Gåtur på ca. 2 km langs de nordligste saliner på den vestlige side af vejen. Vi gik mod nord på det tredje dige vest for vejen.

Rast.: Stylteløber 3, Rødben 40, Stor Præstekrave 6, Ll. Præstekrave 4, Sandløber 17, Almindelig Ryle 300, Krumnæbbet Ryle 20, **Kærløber 1 1k**, Dværgryle 80, **Odinshane 2 1k**, Brushane 20, Hættemåge 20, **Tyndnæbbet måge 5 2k**, Sorthovedet Måge 25, Dværgmåge 100, Stær 1000.

Træk: Slangeørn 1, Rørhøg 1, Aftenfalk 3, Rødstrubet Piber 1.

Atanosovo Lake, Trækobsstedet (8.20 – 16.30), vejr: svag S klart senere NV letskyet.

Træk: Hvid pelikan 81, krøltoppet pelikan 33, dværgskarv 1, hvid stork 8, sort stork 18, fiskeørn 1, hvepsevåge 3, havørn 3, lille skrigeørn 341, sort glente 4, slangeørn 26, dværgørn 11, rørhøg 32, heppehøg 1, steppehøg 1 hun ad., duehøg 1, balkanhøg 6, spurvehøg 10, ørnevåge 2, musvåge 360, vandrefalk 1, lærkefalk 9, aftenfalk 47, tårnfalk 5, Landsvale 21.000, dobbeltbekkasin 2

Rast: Agerhøne 16, Kirkeugle 1.

Salinerne ved Park Hotel (18.15 - 19.20), vejr: samme.

Obs. fra Balkonen.

Rast.: Skestork 4, Krikand 350, Skeand 20, Klyde 450, Rødben 80, Hættemåge 500, Splitterne 110, Allike 20, Agerhøne 12.

Træk.: Skeand 28, Gul Vipstjert 40.

Fredag den 24. september

Dagbog

Igen i dag var trækobserne ukuelige, og vi afleverede den selvsamme håndfuld fans på obsposten, medens hovedparten af holdet kørte syd på til Poda for at se på dværgskarver og besøge reservatets informationscenter. Vi fik set en masse dværgskarver, samtidig med at en af de unge tyske frivillige ornitologer holdt et lille foredrag på engelsk om fuglelivet i området. Der var også mulighed for at købe postkort og t-shirts og andet fugle-merchandise af forskellig art. Trækket senere på dagen blev ikke det helt store (men vi havde dog held til at få set en rigtig god ung rosenbrystet tornskade ikke så

langt fra trækobsposten), så vi forlod obsposten tidligt på eftermiddagen for at vende tilbage til det lille smørhul ved Izvorska-flodens udløb i Mandra Lake. Her havde der indfundet sig et pænt antal hvidskæggede terner siden sidst - 50 stk. hovedsagligt ungfugle - der blev set på klods hold, samtidig med at en gammel havørn holdt flyveopvisning i den efterhånden kuling-agtige sydvestenvind. Vores sidste aften i det bulgarske sluttede i fin stil med middag på restaurant "Domino" i Burgas, der trods det internationalt klingende navn var en vaskeægte lokal restaurant, hvor bulgarene kom for at spise, høre lokal musik og danse. Trods det lokale præg, holdt DOF-holdet sig bestemt ikke tilbage og inden vi havde set os om, var de fleste fra gruppen involveret i de lokale kædedanse, hånd i hånd med de lokale bulgarske stamgæster. Ingen kan bagefter komme og sige, at den sidste aften ikke blev fejret med maner! Alt i alt en dejlig kulmination på den gode, åbne og begejstrede stemning, der ellers havde hersket på holdet ugen igennem.

Park Hotel (8.45 - 9.00), vejr: 0/8, vindstille 20 gr. C.

Rast.: Syrisk Flagspætte 1, Hvid Vipstjert 2000 flyvende fra overnatning, Ll. Fluesnapper 1.

Poda (9.30 - 10.40), vejr: 0/8, vindstille 22 gr. C.

Rast.: Top. Lappedykker 1, Ll. Lappedykker 5, Skarv 200, **Dværgskarv 55**, Fiskehejre 25, Sølvhejre 6, Silkehejre 7, Gråand 40, Rørhøg 1, Blishøne 500, Hættemåge 40, Splitterne 2, Grønspætte 1, Skovpiber 5, Pungmejse 1.

Atanosovo Lake, Trækobsposten (9.25 - 15.05), vejr: 0/8, SV 8-12 m/s, 24-29 gr. C.

Træk: Havørn 1 ad. 13:19, **Stor Skrigeørn 1 ad. (kl. 11:13)**, Lille Skrigeørn 230, Dværgørn 1 mørk, Hvepsevåge 1, Mus-/Steppevåge 5, Rørhøg 7, Balkanhøg 5, Spurvehøg 3, Tårnfalk 3, Lærkefalk 5, Aftenfalk 6 (1 ad., 3 1K, 2 uspec.), Almindelig Pelikan 118, Krøltoppet Pelikan 50, Hvid Stork 3, Sort Stork 72, **Rødvinget Braksvale 1**, Sanglærke 7, Rødrygget Svale 1, Markpiber 1, Rødstrubet Piber 1, Bjergvipstjert 2.

Rast: Sølvhejre 17, Silkehejre 1, Kirkeugle 1, **Rosenbrystet Tornskade 1 1k** (marker umiddelbart syd for hovedvejsbroen ca. 1 km fra trækobsstedet).

Poda-holdet tiltrådte først trækobsposten 11.20.

Mandra Lake, Izvorska River Mouth (15.45 - 16.50), vejr.: 0/8, SV 10-13 m/s, 29 gr. C.

Rast: Skarv 10, Dværgskarv 6, **Havørn 1 ad.**, Fiskeørn 3, Dværgmåge 75, Sortterne 30, **Hvidskægget Terne 50**, Isfugl 1, Hvid Vipstjert 5.

Park Hotel (15.25 - 18.45), vejr: samme.

Træk. (15.25-18.00): Dværgskarv 1, Hvid Pelikan 108, Krøltoppet Pelikan 35, Rørhøg 1, Lærkefalk 1 (Henning Pedersen).

Rast. (fra balkonen 18.15-18.45)

Skeand 20, Krikand 250, Klyde 350, Stylteløber 3, Alm. Ryle 150, Dværgryle 50, Hættemåge 500.

Lørdag den 25. september

Dagbog

Vi havde fra det svenske hold, ledet af danske Klaus Malling Olsen, fået at vide, at der var god chance for mellemflagspætte i nogle mandellunde omkring Kocarica, som ligger ca. 30 km nord for Burgas. Vi besluttede, at det skulle være dagens mission inden turen gik hjemover med flyvemaskinen. Desværre lykkedes det ikke rigtig at finde den omtalte lokalitet, men under hovedstoppet ved en frugttræsplantage fik vi set en fin 1k rødhovedet tornskade. Her så vi også turens største hit, idet en ung Høgeørn trak forbi forsamlingen. Således opløftet, og efter at have indtaget frokosten på en udmærket lokal restaurant, kunne vi med fyldte maver og ro i sindet sætte os op i bussen og lade os transportere til lufthavnen. Efter lidt trækobs fra lufthavnens udendørsområde, lettede vi så med kurs mod Købehavn, hvortil vi ankom ved 16-tiden efter et dejligt og fuglerigt ophold i det bulgarske.

Park Hotel - Kocarica (9.20 - 10.15), vejr: 5/8, S 6 m/s, 25 gr. C.

Obs. fra bussen.

Træk: Hvid Stork 1, Ll. Skrigeørn 7, Dværgørn 1, Sort Glente 1.

Kocarica (10.15 - 13.00), vejr: 2-3/8, S 4-6 m/s, 26 gr. C.

Gåtur i frugtlund SØ for Kocarica samt trækobs fra landevejen.

Rst.: Ørnevåge 1 1k, Grå Fluensnapper 5, Rødrygget Tornskade 10, **Rødhovedet Tornskade 1 1k**, Spætmejse 1, Skovskade 2, Gulspurv 15.

Træk.: Lille Skrigeørn 80, Slangeørn 3, Dværgørn 3, **Høgeørn 1 (formentlig 2k)** sv. kl. 11.45, Musvåge 10, Høg Sp. 5.

Lufthavnen, 14.00-15.00, vejr.: samme.

Træk.: Hvid Pelikan 350, Slangeørn 6, Rørhøg 2.

Appendix

22/9: Cape Kaliakra (11.00 - 16.00), vejr NØ 8 m/s, Regn om eftermiddagen, 18-20 gr. C.

Obs. fra Niels Poul Dreyers endagstur (i lejet taxi på egen hånd) til Cape Kaliakra, der ligger ca. 150 km nord for Burgas **Rst.:** Markpiber 5-6, **Nonnestenpikker 1**, Stenpikker 6, Topskarv 1, Nathejre 3, Purpurhejre 2, Ll. Lappedykker 5, **Aftenfalk 200**, Lærkefalk 8-10, Ørnevåge 2, **Kalanderlærke 1000**, Hvid Vipstjert 2000, Ll. Fluesnapper 8.

Krybdyr, pattedyr, insekter & sommerfugle

v/ Henning Pedersen

Der sås dagligt en del ubestemte sommerfugle, bl.a. blåfugle og randøjer. Der sås dagligt nogle meget store og meget flotte kejserkåbe-arter ved observationsstedet. Det var ikke den art vi har i Danmark, men arten *Argynnis pandora*.

Endvidere sås mange flotte høsommerfugle (kraftigt gule med sorte vingetegninger), bl.a. arten Sydlig Høsommerfugl (*Colia alfacariensis*), som blev fotograferet.

Det kæmpestore firben vi så på skråningen ved observationsstedet var et Smaragdfirben (*Lacerta viridis*) og formentlig en hun, da den ikke havde blå strube som hannerne.

Den enormt store edderkop som havde et stort spind ved observationsstedet - og som vist næsten alle fik fotograferet - er en art hvepseedderkop. Men ikke den art der nu findes i Danmark, men den hører til samme slægt: *Argiope lobata*.

Litteratur

Iankov, Peter: *Where to Watch Birds in Bulgaria*, BSPB Popular Series No. 1, Pensoft 1996

Michev, Tanyo & Profirov, Ljubomir et al.: *The Birds of Lake Atanasovsko*, Bourgas Wetland Publications Series No 5., Bourgas 2004.